

Vaasan Hallinto-oikeudelle, vaasa.hao@oikeus.fi

Vastaselitys 01685-01687/12/5115 eli ISAVIn ympäristölupapäätös 27.6.2012, nro 45/2012/1

Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry (ILYY) ja Kiuruveden Luonnon Ystävät ry; yhteystahona

Iisalmen luontomuseo, Kirkkopuistonkatu 9, 74100 IISALMI
iisalmi.luontomuseo@gmail.com, p. 017-818 387, 040721261

Kiuruveden Sarvisuon lupapäätöksestä painotamme, että täytäntöönpano tulisi kieltää, kuten valituksessa perusteltiin. Muutoin muutoksenhaku menettää oleellisesti merkitystään.

1) Ylä-Savon SOTEn kuntayhtymän ympäristölautakunnan (11.9.12) päätös§ 121 johdosta sekä muille yhteisesti: BAT ei voi toteutua, koska sitä ei ole määritelty pintavalutuksen osalta. SOTE toteaa ”ojitettujen pintavalutus kenttien toimintavarmuus ei ole yhtä hyvä kuin ojitamattomalla alueella sijaitsevien. Siten hakemuksessa *esitettyihin kuormitusarvioihin* tulee suhtautua varauksellisesti.” Hakemuksesta ja päätöksestä ei käynyt vakuuttavasti ilmi miten oikovirtaukset näin syvien ojien valutus kentällä estetään!

SOTE lainaa hakijan virheellistä luokitusta alueella pesivistä pohjansirkuista. Ne ovat nimenomaan valtakunnallisesti uhanalaisia. Muulta osin SOTEn lausunto on merkittävä yksityiskohtaisuudessaan, eivätkä ELY tai ISAVI ole ottaneet kantaa SOTEn aiemmin esittämiin perusteltuihin lausuntoihin. SOTE toteaa, että **hankkeesta aiheutuisi suurella todennäköisyydellä ympäristönsuojelulain 42 §:n vastaisia seuraamuksia. Toiminnasta aiheutuu merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa.** Turvetuotannon vesistökuormitus **vähentäisi** alapuolisen vesistön (**Tuomijoki, Ylijärvi ja Ohnonjärvi**) soveltuvuutta virkistyskäyttöön. Lisäksi, koska ympäristölautakunnan kanta ei ole muuttunut hakemuksesta annetusta lausunnosta, on katsottava, että lautakunta tukee valitusta merkittävältä osin.

2) Yhteisesti, ISAVI:n päätöksen lainmukaisuudesta:

Erityinen huolellisuus sijoitusharkinnassa ja vesienkäsittelyn varmuudessa oli välttämätön, kun Sikapuron runsasvetisyys oli tiedossa. Päätöksessä ei ole osoitettu riittävää tehostettua vesienkäsittelyä tai riskien välttämiskeinoja Sarvisuon ominaisuudet huomioiden. Tähän velvoitti mm. YSL 4 ja 5 §, joiden mukaan mm. *ennalta ehkäistään haittoja*. Jos ja kun vahinko pääsisi tapahtumaan, se olisi osin peruuttamatonta, koska turvekentistä irtoavien ainesosien keruu ei ole mahdollista. ISAVIa koski varovaisuusperiaate, jonka mukaan lupaa ei voida antaa päästöille, joiden ympäristövaikutuksia ei tiedetä.

Osoitettu t i l a v u u s vesien viivyttämiselle oli täysin riittämätön. Valituksessa perusteltujen haittojen arviointi on oleellinen osa lupapäätöstä. Uskottava arvio puuttui myös vesistökuormituksesta poikkeuksellisissa oloissa, kuten ylivuodoissa! Ylivuodot ovat väistämättömiä jatkossakin, koska tehollista vesienvarastotilaa ei ole, ja purkuoja on todella lyhyt suhteessa järven läheisyyteen. ISAVI ei ottanut päätöksessään huomioon, että sademäärät tulevat lisääntymään lähitulevaisuudessa. On arvioitu, että

kasvihuonepäästöjen jatkuva kasvu (A2-skenaario) runsastuttaisi sateita yli 20 prosentilla. (*Ilmasto-opas.fi: <https://ilmastoopas.fi/fi/ilmastonmuutos/suomen-muuttuva-ilmasto/-/artikkeli/27922915-7ee5-4122-ae60-51f58e6aef9a/sademaarat-lisaantyyvat.html>*). Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen laatimien mallien mukaan suuret sateet lisääntyisivät 35 - 65 prosenttia vuosisadan loppuun mennessä (*<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=375202&lan=FI>*). Tuotannollis-taloudelliset syyt eivät oikeuta näin suureen joustoon lupamääräyksien määrittelyssä (vs. direktiivien täytäntöönpano). Viittaamme valituksen kohtaan **Toimet ennen pääasiaratkaisua**.

ISAVI ei perustele miksi lupaedellytyksiä ei ole selvitetty enempää. ISAVI ei ole esittänyt syitä miksi ennakoita estettävien haittojen osalta ei ole vaadittu erityisiä rakenteita vesiensuojeluun tai ylivuotojen estämiseksi (esim. Sikapuron vesien johtaminen tai pintavalutusturpeen soveltuvuus erityisen syvästä ojituksesta johtuen). Luvan myöntämisen edellytykset eivät voi kokonaan perustua näin rajalliseen tulkintaan. Tuotanto kestäisi niin pitkään, että haitoilta ei voida välttyä.

Ei ole uskottavaa, että ISAVIn harkinta oli riittävää näin nopeassa loppuvalmistelussa (vrt. hylkäämisajankohta vs. tämän hakemuksen jättoaika). Hakija muutti tuotantosuunnitelmaa ja vesien johtamisreittiä mutta **sen jälkeen tarkemmat arviot muuttuneen hankkeen vaikutuksista jäivät ISAVI:lta hankkimatta! Se ei ottanut huomioon esim. uusimpia tutkimuksia joissa todetaan, että puolet pintavalutuskentistä ja kosteikoista ovat itsessään päästöjä lisääviä.** (Viittet: SY35/2012 *Turvetuotannon vesistökuormituksen ennakointi ja uudet hallintamenetelmät, <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=424841&lan=fi> ja SY30/2011, Turvetuotannon valumavesien ympärivuotinen käsittely, <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=406598&lan=fi&clan=fi>).*

Sikapuron vesimassojen ohjaaminen eristys- tai mahdollisesti muita oja pitkin on kriittinen tekijä, jota ei huomioitu Hallinto-oikeuden palauttamispäätöksen jälkeen. Vuoden 2011 hallinto-oikeuspäätös ei ehtinyt ottaa kantaa lupaedellytyksiin, vaan palautus johtui hakijayhtiöstä.

3) Hakijalla on ollut aikaa esittää näyttöä mm. vesimäärien osalta, myös edellisessä hakemuksessa. Viittaamme valituksen kohtaan **Lupaedellytykset**. Se, että hakija muutti purkuvesisuunnitelmaansa kertoo, että eri vaihtoehtoja ei ole esitetty kerralla.

Iisalmessa 4.2.2013

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry

Jarmo Yliluoma, puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen, rahastonhoitaja

Kiuruvedellä 4.2.2013

Kiuruveden luonnonystävät ry

Liisa Räisänen, puheenjohtaja

Paula Tossavainen, sihteeri